

тава по различни практически и политически въпроси, фактически се дава отговор на онези предубедени автори, които искат да го представят като отделен от БРЦК, неразбиращ новите идеи и единствено критикуван и отричан от Левски - както видяхме, по няколко пасажа от писма на последния и без зачитане на други извори, които опровергават тази преднамереност в оценките за него и го представят съвсем различно: като политически мислещ и действаща личност със свое място сред дейците на БРЦК, всъщност като един от ръководителите му.

За авторитета, с който се ползвал П.Хитов пред Л.Каравелов, В.Левски и дейните членове на комитетите на БРЦК в и вън от страната, говори самият факт, че неговите бележки и предложения в голямата си част били приети от участниците в събранието. Може би и други от тях имали подобни колебания, но именно той изразил политическите съображения по важния въпрос за формата на държавно управление и предизвикал разсъждения, разисквания и тактическата промяна по него. Мнението му по това и по други - организационни - положения в уставния документ също свидетелства недвусмислено, че макар и далеч от България и Букурещ Хитов живеел с проблемите на БРЦК и принадлежал към най-изтъкнатите му дейци.

* * *

Наскоро след общото събрание разкриването на комитетите от Тетевен до София, подир няколко месеца и на част от тези в Тракия, когато започнали арестите на голям брой комитетски дейци и Левски бил осъден и обесен, а в Румъния Портата предприела преследвания срещу Л.Каравелов, Д.Хр.Попов и други емигранти, новите обстоятелства предизвикали неизбежни затруднения за по-нататъшната дейност на БРЦК. Положението се влошило още повече, когато само месеци по-късно била разкрита група от най-активните комитети в Тракия. Един от малцината възможни заместници или поне продължители на Левски - Ат.Узунов, също бил отстранен. Тогава П.Хитов се притекъл и пряко в помощ на революционната организация.⁷¹ Той отишъл в Румъния и заедно с Централния комитет в Букурещ предприел акция сред българските емигранти за набиране на парични средства, които винаги липсвали и без които не била възможна някаква по-нататъшна резултатна работа. Заедно с това с продължителната си обиколка в румънски и руски градове се постарал да активизира емигрантските комитети и членовете им с цел да се възобнови дейността на БРЦК в и вън от България. Тази крайно необходима мисия на Хитов обаче дала ограничени резултати - емигрантите не били склонни да предоставят пари, а и повечето от тях не разполагали със средства. Все пак обиколката му помогнала да бъдат подновени връзките между българите в различни селища с БРЦК в Букурещ и понеже това станало непосредствено преди началото на голямата Източна криза от 1875-1878 г., дейността му имала полезен ефект за политическото активизиране на революционната емиграция за предстоящите събития.

4. Панайот Хитов по време на Източната криза (1875-1878 г.)